

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เป็นประเด็นที่นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ให้ความสำคัญตลอดระยะเวลา 30 กว่าปีที่ผ่านมา จะเห็นได้จากการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ที่มีมา จนถึงหลักสูตรพุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้กันในปัจจุบัน การพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอแล้ว ที่สำคัญเป็น การประเมินว่าหลักสูตรที่ใช้ นั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การศึกษาวิจัย ในครั้งนี้ มี ภูมิหลังและที่มา จากสาเหตุหลัก 2 ประการ คือ 1) การใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

1) การใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ถูกกำหนดไว้ในกลุ่มวิชาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตาม พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) โดยมีกรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำ “คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ” โดยระบุว่าสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ “กำหนดนโยบายและจุดเน้นในการ จัดการเรียนรู้” และ “ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปีและรายภาค” (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 21) นอกจากนี้ยังกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ รวมทั้งฝึกให้ผู้รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต(Lifelong learning) (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 2-3)

อย่างไรก็ตามจากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในวิชาภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ปีการศึกษา 2549 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2549) พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 34.51 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ร้อยละ 43.81 และค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ ร้อยละ 28.07 และจากการรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 พบว่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.69 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2549)

ผลจากการประเมินดังกล่าวไม่เพียงแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีคุณภาพต่ำเท่านั้น แต่ยังเป็นข้อมูลที่บ่งชี้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของประเทศอยู่ในขั้นวิกฤตและน่าวิตก ทั้ง ๆ ที่ได้มีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติไว้แล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าน่าจะมีปัญหาเกิดขึ้นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) ในระดับผู้ปฏิบัติการซึ่งได้แก่ระดับโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีปัจจัยและความต้องการต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดในเรื่องคุณภาพของผู้สอน การใช้สื่อการสอน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ เฉลียวศรี พิบูลชล และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาเพื่อการประเมินผลการใช้หลักสูตรและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (เฉลียวศรี พิบูลชล และคณะ, 2552) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ผู้เรียน และผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งศึกษานิเทศก์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 176 เขตทั่วประเทศ สรุปผลการประเมินมี 4 ประเด็น คือ 1) สาระมาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น 2) กระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลและประเมินผล และ 4) การจัดการจัดการการเรียนรู้ ผลการประเมินที่สำคัญในเรื่องกระบวนการเรียนรู้นั้น พบว่ามีสาระสำคัญอยู่ 2 ประการคือ การสอนเพื่อการสื่อสาร และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในเรื่องการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นพบว่า “ผู้เรียนมีโอกาสไม่เพียงพอในการเรียนรู้ภาษาจากเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การใช้สื่อยังไม่หลากหลาย และแม้จะมีการเน้นให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ นอกห้องเรียนแต่ผู้สอนยังใช้สื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปเป็นหลัก ยิ่งไปกว่านั้นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปหลายเล่มยังไม่ผ่านการประเมินจากกระทรวงศึกษาธิการ” (หน้า 13) ส่วนในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น พบว่าผู้สอนขาดความรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

จากผลการศึกษาข้อมูลข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่าประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2544 ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ อันมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือการใช้สื่อการสอนและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษ

ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ส่วนมากนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 4 ประการคือ ครู นักเรียน สื่อการสอน และวิธีการสอนและการประเมินผล ในเรื่องครูผู้สอนนั้นถือว่ามีบทบาทสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา คุณสมบัติเหล่านี้ ได้แก่ ความสามารถด้านภาษา ประสบการณ์การสอน ทักษะและความชำนาญในการสอน การพัฒนาตนเองอยู่เสมอด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม แรงจูงใจในการสอน สติลาการสอน และความเชื่อในทฤษฎีและหลักการ (Richards, 1998; Richards & Farrell, 2005; Richards & Lockhart, 1994; Richards & Rogers, 2001)

ในส่วนผู้เรียนนั้นปัจจัยสำคัญที่ยอมรับกันว่ามีบทบาทและผลกระทบต่อความสำเร็จในการเรียนได้แก่ แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน จากการศึกษาวิจัยได้พบว่า แรงจูงใจมีความสัมพันธ์อย่างมากต่อความสำเร็จในการเรียนภาษา แรงจูงใจอาจแบ่งได้เป็นสองชนิด ได้แก่ แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivation) ซึ่งหมายถึงแรงจูงใจที่เกิดจากข้างใน (Inside) และแรงจูงใจที่เกิดจากภายนอก (Outside) ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้นผู้เชี่ยวชาญเห็นพ้องกันว่าแรงจูงใจภายนอกมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนอย่างมาก (Brown, 2000; Harmer, 2007) Harmer (2007) ได้อธิบายความสัมพันธ์ของแรงจูงใจภายนอกที่มีผลกระทบอย่างสูงต่อความสำเร็จของการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคลสำคัญที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษคือครูผู้สอน โดยนิยามความหมายของแรงจูงใจภายนอกว่าหมายถึง “แรงจูงใจที่นักเรียนนำเข้ามากับตัวเองในห้องเรียน” (Harmer, 2007, หน้า 99 - 105) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากปัจจัย 5 ประการ ได้แก่ 1) ความชอบ 2) ความสำเร็จ 3) เจตคติ 4) กิจกรรม และ 5) การมีโอกาสได้เป็นผู้ตัดสินใจในการเรียนของตน คุณลักษณะของแรงจูงใจภายนอกทั้ง 5 ประการในเกี่ยวข้องกับตัวผู้สอนซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 ปัจจัยและลักษณะของแรงจูงใจภายนอกที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการเรียน

ปัจจัย	ลักษณะของปัจจัย
ความชอบ Affect	เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน และผู้ที่มีอิทธิพลต่อความสุขนี้คือครูผู้สอน เช่น การที่ครูใส่ใจ ช่วยเหลือนักเรียน สามารถจำชื่อนักเรียนได้ รู้ว่า จะพัฒนาความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียนได้อย่างไร
ความสำเร็จ Achievement	ความสำเร็จเป็นแรงจูงใจที่ดีที่สุดโดยตรงกันข้ามการไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างต่อเนื่อง ย่อมเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ดังนั้นครูจำเป็นต้องจัดเนื้อหาที่มีระดับที่เหมาะสมกับนักเรียน
เจตคติ Attitude	ครูจำเป็นต้องมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถในการสอนของตนเอง ซึ่งจะมีผลทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความรู้ในสิ่งที่สอนพวกเขาจริง ๆ สิ่งเหล่านี้สามารถวัดได้จากทันทีที่ครูก้าวเท้าเข้าห้องสอน อันจะทำให้นักเรียนมั่นใจและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
กิจกรรม Activity	นักเรียนจะมีแรงจูงใจสูงในการเรียนหากเขาสนุกกับกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เช่น การสอนโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร การเรียนแบบภาระงาน การคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้และความชอบของนักเรียน รวมทั้งการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
ผู้ตัดสินใจ Agency	หมายถึงการให้นักเรียนมีโอกาสเป็นผู้ตัดสินใจในการเรียนของตนเอง ซึ่งย่อมหมายถึงการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการเรียนที่ตนเองเลือกด้วย นั่นหมายถึงการให้นักเรียนเป็น <i>Active learner</i> เช่น เป็นผู้เขียนกระดานเอง หรือการทำอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น

จากตารางที่ 1.1 ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่ง

ปัจจัยที่สาม ได้แก่ สื่อการสอน สื่อการสอนมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าครูและนักเรียน ทั้งนี้เพราะสื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่ครูจะนำพานักเรียนไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งเอาไว้ นอกจากนี้ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้การสอนของครูมี

ประสิทธิภาพ สื่อการสอนภาษาอังกฤษที่ดีควรเอื้อต่อการเรียนรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน นอกจากนี้ควรเป็นสื่อผสม (Crawford, 2003) มีความหลากหลาย เป็นสื่อการสอนจากของจริง (Authentic materials) เพื่อจูงใจให้นักเรียนอยากใช้และทำทหายความสามารถของผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของเจดีย์วศรี พิบูลชล และคณะ (2552) ที่ได้กล่าวมาข้างต้นในข้อ 1.1.1 ได้แก่ ปัญหาที่พบจากการใช้สื่อคือไม่มีความหลากหลาย และส่วนมากเป็นเพียงแบบเรียนเล่มเดียวเท่านั้น ดังนั้นหากครูผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถสร้างสื่อการสอนที่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้อาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นกว่าสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปัจจัยสุดท้ายที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่า 3 ปัจจัยแรก ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือวิธีการสอนและการประเมินผล จากหลักการของหลักสูตรภาษาอังกฤษทั้งหลักสูตร พ.ศ. 2544 และหลักสูตร พ.ศ. 2552 ต่างเน้นที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่การที่ครูผู้สอนใช้หนังสือแบบเรียนเพียงเล่มเดียว (กาญจนา ชาดตระกูลและคณะ, 2553) ย่อมไม่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลนอกจากนี้ผลการประเมินหลักสูตร พ.ศ. 2544 (เจดีย์วศรี พิบูลชล และคณะ, 2552, หน้า 14) ยังแสดงให้เห็นว่านอกจากผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลแล้ว ผู้สอนยังไม่สามารถประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงได้ (Authentic assessment) นอกจากนี้การประเมินผลจากข้อสอบ NT หรือ National Test รวมทั้งข้อสอบ O-NET มุ่งเน้นเฉพาะการสอบเนื้อหาของสาระที่ 1 ซึ่งได้แก่ ภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่าสาระอื่น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่านอกจากครูขาดความรู้ในการสอนและสอบตามสภาพการเรียนรู้ที่เป็นจริงแล้ว ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ในห้องเรียนยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่จะสอบผ่าน ข้อสอบ NT อีกด้วย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา นโยบายและกลยุทธ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในประเทศไทย (กาญจนา ชาดตระกูล และคณะ, 2553) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียน ภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศ พบว่า ปัจจัยหลัก 5 ประการ ที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ได้แก่ 1) ตัวครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถเทคนิคการสอน และแรงจูงใจในการสอนของครู 2) ผู้เรียน 3) หลักสูตรและการนำไปใช้ 4) หนังสือและสื่อการเรียนการสอน และ 5) สภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังพบว่า ครูมี

ความต้องการในการพัฒนาวิชาสี่ปี 4 ด้าน คือ 1) เทคนิควิธีการสอนในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร 2) การผลิตสื่อการเรียนการสอน 3) ความรู้ภาษาอังกฤษในเรื่องของการออกเสียง และทักษะการฟังและพูด และ 4) การบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

โดยที่หลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2551 ยังคงมุ่งความสำคัญที่สาระการเรียนรู้ที่ 1 คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร จำเป็นต้องเน้นเรื่องการใช้ภาษา (Use of language) มากกว่าหลักการใช้ภาษา (Language usage) รวมทั้งเน้นการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะพัฒนาสื่อการสอนโดยใช้วิธีการเรียนภาษาแบบร่วมมือหรือ Cooperative learning (Kessler, 1992; Baloch, 1988) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษแนะนำ (Sharan, 1994 ; Johnson, 1994 ;Davidson, 1994) เพราะนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันแล้ว ยังสามารถช่วยให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดความมั่นใจเนื่องจากเรียนเป็นกลุ่ม และเกิดผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

คำถามการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา 2 ประการ ดังนี้

1) นวัตกรรมชุดการสอนภาษาอังกฤษ (Instructional kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของการสอนภาษาอังกฤษได้มากน้อยเพียงใด และอย่างไร

2) ครูและนักเรียนมีทัศนคติต่อการใช้นวัตกรรมชุดการสอนภาษาอังกฤษ (Instructional kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) อย่างไร และมากน้อยเพียงใด

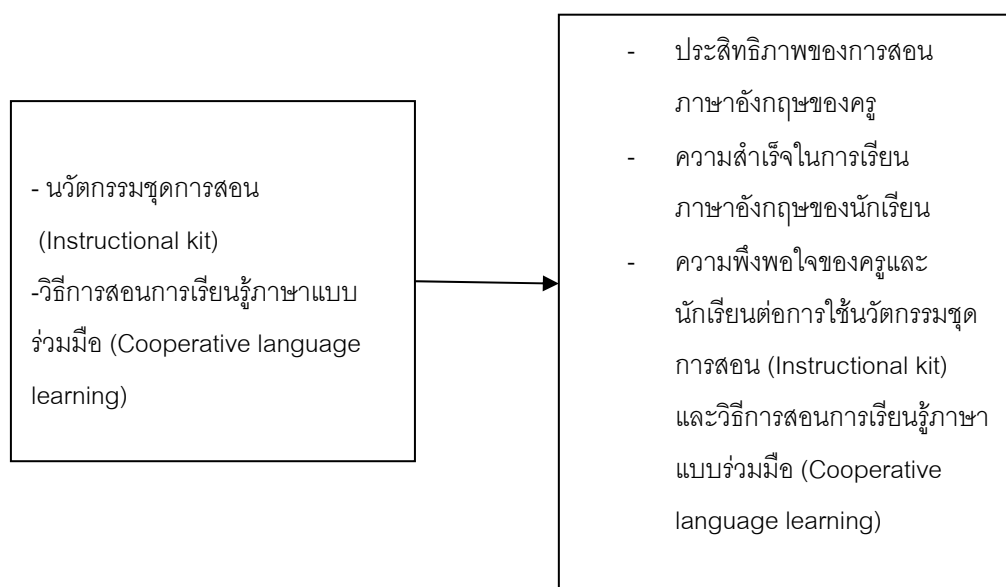
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ โดยใช้ชุดสื่อการสอน (Instructional kit)
- 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของครูและนักเรียนต่อนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีกรอบแนวคิด ดังนี้

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญ 3 ประการ คือ 1) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างคณะผู้วิจัยซึ่งสอนในระดับมหาวิทยาลัยและครูที่สอนในระดับประถมศึกษา 2) เป็นการพัฒนาองค์ความรู้จากการนำนวัตกรรมสื่อการสอน และวิธีการสอนการเรียนภาษาแบบร่วมมือไปใช้ และ 3) เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้อาษาแบบร่วมมือในครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2) ระยะเวลาในการวิจัย 3) เนื้อหาการวิจัย และ 4) สถิติและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 50 คน โรงเรียนเทศบาล 1 (เอ็งเสียงสามัคคี) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในระหว่าง มกราคม 2553 – กรกฎาคม 2554

เนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาในการวิจัยประกอบด้วยสาระการเรียนรู้อาษาอังกฤษกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้จำนวน 3 มาตรฐาน ดังนี้ คือ

มาตรฐานที่ 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐานที่ 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ และ

มาตรฐานที่ 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สถิติและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่ง 2 วิธี ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยใช้ทฤษฎี Grounded Theory ของ Strauss & Corbin (Strauss & Corbin, 1998)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะทั้งหมด 4 ข้อ ต่อไปนี้

1) นวัตกรรม

นวัตกรรมหมายถึงชุดการสอนภาษาอังกฤษ (Instructional kit) และวิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative language learning) ดังนี้

1.1) ชุดการสอนภาษาอังกฤษ (Instructional Kit)

ชุดสื่อการสอนภาษาอังกฤษหมายถึง ชุดการสอนภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยหนังสือ รูปภาพ และบัตรคำ รวมทั้งแนวการสอนสำหรับครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ

1.2) วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ (Cooperative Language Learning)

การเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือ หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทำงานร่วมกันเพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จ ใช้กิจกรรมคู่ (Pair-work activity) และกิจกรรมกลุ่ม (Group-work activity) โดยครูเป็นผู้กำหนดกระบวนการในการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน (Scaffolding)

2) การเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach)

การเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมที่เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เน้นการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การพึ่งพาตนเอง การประเมินตนเองตามสภาพจริงโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ

3) หลักสูตรภาษาอังกฤษ

หลักสูตรภาษาอังกฤษหมายถึง หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ

4) การประเมินโครงการ (Program Evaluation)

การประเมินโครงการหมายถึงการประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อการใช้นวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสอนการเรียนรู้ภาษาแบบร่วมมือเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเป็นองค์ความรู้เพื่อให้ครูภาษาอังกฤษสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อเนื่องทั้งด้านการสร้างสื่อการเรียนการสอนและวิธีการสอน

2. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในเรื่องการทำวิจัย
ในชั้นเรียน

3. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและทำให้บริการวิชาการซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนใน
ชุมชนต่างจังหวัดกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต